

Bi tožili banke? Imejte denar, dober želodec in račun, saj, da lahko izgubite

JANEZ TOMAŽIČ
janez.tomazic@finance.si

Združenja malih delničarjev vlagajo tožbe proti komercialnim bankam (NKBM, NLB, Abanka, Factor banka, Probanka) ter novačijo nekdanje lastnike obveznic in delnic, da se jim pridružijo. Če greste zraven, pri sebi razčistite: imate denar? Imate čas in dober želodec? Vleklo se bo. In najpomembneje: tožbo lahko izgubite.

Več nekdanjih lastnikov delnic nacionaliziranih bank in lastnikov izbrisanih podrejenih obveznic nas je vprašalo, ali najse pridružijo odškodninskim tožbam proti komercialnim bankam in pozneje proti Banki Slovenije. Spomnimo, pričakovanja pri oceni ustavnosti novele zakona o bančništvu so bila velika, sodba ustavnega sodišča pa je veliko imetnikov razočarala.

Zakaj sploh tožbe, ali ni ustavno sodišče v odločbi o izbrisu ustavilo zastaralnih rokov?

1 Spomnimo, ustavno sodišče je pokazalo pogum in dovolilo izbris, presodilo pa je, da je bilo sodno varstvo neustavno (več na www.finance.si/8850761).

Zastaralni roki za tožbe proti Banki Slovenije so res ustavljeni, po mnenju odvetnikov, ki sodelujejo z **VZMD** in **MDS**, pa ustavno sodišče ni ustavilo roka za tožbe proti poslovnim bankam. Po njihovem mnenju ti potečejo 17. decembra letos, pri Banki Celje pa 16. decembra prihodnje leto.

Kaj je sploh namen teh tožb?

2 Tožbe še niso spisane v celoti, zato o tem lahko le špekuliramo. Najprej bodo poskušali dokazati, da stečaj ni bil potreben, ker so banke imele pozitiven kapital.

Če ne bo mogoče, pa bodo poskušali dokazati, da bi razlaščenci ob stečaju dobili več. Poenostavljeno povedano, da bi pri prodaji premoženja v stečaju dobili poplačilo.

Zastopniki razlaščencev so napovedali, da bodo zahtevali odškodnino v višini zadnje revidirane knjigovodske vrednosti delnic, pri obveznicah pa nominalne vrednosti glavnice obveznice, povečane za pripadajoče obresti, kjer bo to mogoče. A pozor, zahtevke je vedno maksimalen možen.

Ali naj se pridružim tožbam?

3 O pridružitvi tožbam se vsak odloča sam, te odločitve ne more sprejeti nihče drug. Pri odločitvi je denimo pomembno, koliko premoženja je nekdo izgubil. Imeti 30 delnic NKBM je povsem drugače kot za pol milijona evrov podrejenih obveznic. Ali gre za fizično ali pravno osebo? Po našem mnenju je treba upoštevati vsaj, da je treba imeti denar za takse, da bo proces dolg in naporen ter da je na koncu lahko neuspešen.

Koliko me bo to stalo?

4 Odvetniki in združenja so včeraj predstavili stroške, pristopa se nekoliko razlikujeta.

VZMD: Tožbe se bodo načeloma vlagale skupinsko, torej ena tožba vseh strank proti isti banki, je pojasnil odvetnik Damijan Gregorc iz odvetniške pisarne Miro Senica in odvetniki. Odločili so se, da mora posamezen razlaščeni vlagatelj za pristop k skupinski tožbi plačati pristopnino v višini trikratnika sodne takse za tožbo, ki bi jo sicer posameznik moral plačati, če bi tožbo vložil individualno. Iz prejete pristopnine se bodo plačali stroški takse za tožbo in morebitno pritožbo, nagrada pa bo odvetnikom izplačana v primeru prejete odškodnine.

MDS: Na eno tožbo bo vključenih do deset tožnikov. Stranke bodo z odvetniško pisarno

sklenile pogodbo in podpisale pooblastilo ter plačale znesek za vložitev tožbe, ki je odmerjen glede na vrednost spornega predmeta. »Od strank ne zahtevamo kakršnekoli nagrade v primeru uspeha v sporu. Prav tako lahko stranka kadarkoli odstopi od pogodbe oziroma prekliče obvestilo, brez obveznosti, da krije prihodnje stroške,« je pojasnila odvetnica Tamara Kek.

Vsak oškodovanec lahko seveda najame svoje odvetnike.

Kakšna je možnost uspeha?

5 Uspeh tožbe je povsem nepredvidljiv, pričakovati je, da bodo uporabljene vse pravne možnosti, ki jih pozna zakonodaja. Proces bo dolg. Ta hip je pomembno, da se ujame rok, tožbe pa bodo naknadno spremenjene, dopolnjene tudi zaradi zakona o bančništvu, ki ga je treba še sprejeti.

Ali bom dobil povrnjen vsaj denar za takso?

6 Stranka, ki tožbo izgubi, takse ne dobi povrnjene.

Ali so tožbe dober biznis za sodelujoče pravne pisarne?

7 Da.

